

ಗುಂಡೆ ಜಬ್ಬಲಕು ಚೆಕ್ ಪೆಟೀನಟ್!

ఆరోగ్యవంతమైన జీవితానికి అయ్యేదం మంచి ఎంపికగా పరిగణిస్తుంటారు. ఆయ్యేదంలో ఇటువంటి ఆనేక షైఫ్టాలు ఎన్నో ప్రస్తావించారు. వీటిని ఉపయోగించడం వలన ఆనేక రకాల తీవ్రమైన వ్యాధుల ప్రమాదం నుంచి మిమ్మల్ని రక్కించడంలో సహాయపడతాయి. మీ దినవర్జులో ఆయ్యేదాన్ని చేర్చుకోవడం వల్ల మంచి ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు పొందవచ్చని నిపుణులు అంటున్నారు. వేగంగా పెరుగుతున్న మధుమేహం, గుండె జబ్బుల ప్రమాదాన్ని తగ్గించడంలో కొన్ని ఇంటి చిట్టాలు ఎంతో ప్రభావపెంతంగా ఉన్నాయని అధ్యయనాలలో తేలింది. ఇందులో ముఖ్యంగా మెంతులు కూడా దివ్య జెవడంలా పనిచేస్తాయని నిపుణులు అంటున్నారు. ఇది ఆనేక విధాలుగా ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా మెంతికూర నీటిని తీసుకోవడం అలవాటు చేసుకుంటే, దాని నుంచి ఆనేక రకాల ఆరోగ్య ప్రయోజనాలను పొందవచ్చు. మీరు ఉదయాన్ని తినే ఆశోరం శరీరంపై ఆనేక ప్రభావాలను చూపుతుంది. ఎందుకంటే ఈ సమయంలో జీర్ణక్రియ, జీవక్రియ రేటు మెరుగ్గా ఉంటుంది. ఒరువు తగ్గడం నుంచి మధుమేహం, గుండె జబ్బుల ప్రమాదాన్ని తగ్గించడం వరకు, మెంతి నీటిని తీసుకోవడం వలన మీరు ప్రయోజనాలను పొందవచ్చు). ఇది కాకుండా, మెంతులు ఆనేక రకాల విటమిన్లు, భిన్నజాలను కలిగి ఉంటాయి. ఇవి శరీరానికి చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటాయి. అధిక బరువు సమస్యతో ఇబ్బంది పడుతుంటే, అందులో మెంతికూర నీటిని తీసుకోవడం వల్ల మీకు ప్రయోజనాలు లభిస్తాయి. మెంతి నీటి వినియోగం జీర్ణక్రియను ప్రోత్సహించడంలో, జీవక్రియను

అదువులో ఉంచడంలో సహాయపడుతుంది. ఇది బరువు తగ్గడంలో ప్రయోజనం పొందవచ్చనీ తెలుస్తోంది. మెంతికూరలో సహజంగా పైబం పుష్టులంగా ఉంటుంది. ఇది మీ ఆకతి, కేలరీలను నియంత్రించడంలో సహాయపడుతుంది. మెంతులు తీసుకోవడం వల్ల కడుపు నిండిస్త అనుభూతిని కలిగిస్తుంది. పొట్ట కొవ్వును తగ్గించడంలో సహాయపడుతుంది. ఇది బరువు తగ్గడానికి గొప్ప మార్గంగా ఉంటుంది. మెంతి గింజలు మధుమేహం నిర్వహణ, నివారణకు అద్య తంగా పనిచేస్తుంది. ఇది ఇన్సులిన్ చర్య, సున్నితత్వాన్ని పెంచడంలో సహాయపడుటం ద్వారా రక్తంలో చక్కని స్థాయిలను తగ్గించడంలో మీకు సహాయపడుతుంది. మెంతి నీరు తీసుకోవడం అలవాటు కార్బోప్లైట్లు, చక్కని శోషణను నియంత్రిస్తుంది. మధుమేహం ఉన్నవారిలో చక్కని స్థాయిలను పెరగకుండా చేస్తుంది. మెంతి గింజలు మధుమేహ వ్యాధిగ్రస్తులకా చాలా ఉపయోగకరంగా పరిగణిస్తుంటారు.

అందరికీ 'ఆ' అవగాహన

ఆమె ఒకవక్క ఆకాశపు హద్దులు చెరిపేస్తూ అంతరిక్కండికి అడగులు వేస్తోంది.. మరోవక్క ముట్టుగుడినెల మురికిలో గడ్డలు కట్టిన రక్తపు మడుగుల మధ్య దుర్గంథపు చీకటిలో జీవిస్తోంది. ఇంత వృత్తానుం ఎందుకు? తినడం, తాగడం, విస్ట్రించడం మాదిరి సాధారణ జీవక్రియల్లో భాగంగా రుతుక్కమాన్ని పరిగణించకోవడమే దీనికంతటికీ మూలకారణమంటున్నారు కంఠమనేని హేమ. ప్రవాసాంధ్రులైన హేమ అమెరికా సెయింట్ జోస్ట్ ఫ్లోరిడాలోని పీపుల్ ఫర్ అర్బ్న్ అండ్ రూరల్ ఎడ్యూకేషన్ (హ్యార్స్) సంస్కు చీఫ్ ప్రోగ్రాం అధికారిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. సంస్కు తరపున రుతుక్కమ అవగాహన కార్యక్రమం హ్యారేథాన్ ను అంప్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో నిర్మించేందుకు హ్యార్ ప్రతినిధిగా ఆమె విజయవాడకు వచ్చారు. అట్టేబు 8న 2క, 5క పరుగు, నడక ప్రోగ్రామ్సున విజయవంతంగా ఘర్తార్చేశారు. ఆ సందర్భంగా ఆమె జీవనతో అనేక విషయాలు ముఖ్యాలీంచారు. హేమ కంఠమనేని స్వస్థలం జగ్గయ్యపేట. తల్లి కోట్స్టోరి, తండ్రి సుధాకర్. జగ్గయ్యపేట ప్రభుత్వ పారశాలలోనే హేమ చదువుకున్నారు. వివాహానంతరం యువైసో స్థిరపడ్డ హేమ అనేక సేవకార్యక్రమాలు చేయడంలో ముందుంటారు. ఆమె సేవలకు గుర్తింపుగా గతంలో రెండు సార్లు ప్రెసిడెంట్ గోల్డ్ అవార్డులు, ప్రెసిడెంట్ ట్రఫ్ ప్రైమ్ అవార్డు, అభిభ్రితి సేవా పురస్కారం అందుకున్నారు. 'కౌమార దశ సుంచి మెనోపాజ్ వచ్చేవరకు ప్రతి మహిళా రుతుక్కమాన్ని అనుభవించాల్సిందే. ఆమె శారీరక, మానసిక స్థితితో పనిలేకుండా జరిగే జీవక్రియ ఇది. దురధ్యం ఏమిటంబే నిరక్షరాస్యుల్లోనే కాక విద్యావంతుల్లో కూడా దీనిపై సరైన అవగాహన ఉండడం లేదు. ఆ ప్రక్రియ చాలా అవమానకరంగా భావిస్తారు. పీరియడ్లో ఉన్నామని చెప్పాడానికి సిగ్గుపడతారు. తలనొప్పి, కడుపునొప్పి, నీరసమంటూ రకరకాల కారణాలు చెబుతారు కాని రుతుక్కమంలో ఉన్నామని ఎవరూ బయటికి చెప్పరు. రుతుక్కమాన్ని గౌరవప్రదమైన ప్రక్రియగా ప్రతి బక్కరూ గుర్తించాలి. పరిశుద్ధత పాటించాలి. ట్రై, పురుషులింధురికి దీనిపై అవగాహన కల్పించాలన్నే మా లక్ష్మిం అంటున్నారు హేమ. రుతుక్కమ ఉత్సత్తులు, పరిశుద్ధత సౌకర్యాలు, వ్యుద్ధాల నిర్వహణ, విద్య అందుటాటులో లేక పోవడమే పీరియడ్ పేదరికం. మనదేశంలోనే కాదు, ప్రపంచదేశాల్లో చాలాచేట్ల పీరియడ్ సమయంలో బాలికలు పారశాలలకు వెళ్లడం లేదు. సరైన వసతులు లేకపోవడం, స్నేహితుల ముందు చిన్నబుచ్చుకోవలివ స్తుందన్న భయం వల్ల స్మాళ్ళకు వెళ్లడం లేదని మాతో చాలామంది పిల్లలు చెప్పారు. బాలికల విద్యాహక్కుపై రుతుక్కమం ప్రభావం చూపకూడదనేది మా హ్యారేథాన్ లక్ష్మిం. పరిశుద్ధత ఉత్సత్తులను సులభంగా ఓపయోగించడం, కౌమార దశ సుంచి యుక్కవయసుకు మారే క్రమంలో శరీరంలో జరిగే మార్పులను అర్థం చేసుకోవడం వంటి విషయాలపై ఓపాధ్యాయులు, విద్యార్థులతో కలిసి సెపస్తు నిర్వహిస్తాం. అబ్బాయిలను కూడా అందులో భాగస్సుమ్మం చేస్తాం.

అంటు, ముట్టు అంటూ లేనిపోని అపోహలు, భయాలకు గురిచేసే పెస్తిస్తులను ఈ సెపస్తు సాధారణ స్థితికి తీసుకువస్తారు నడంలో

Figure 1. The relationship between the number of species and the area of forest cover.

రాత్రుష్ట ఇలా చయ్యద్దు..

మనిషిక నిద్ర చాలా అవసరం. మనిషి ఏ రోగాలు లెకుండా జీవించాలంటే నిద్ర కూడా ఉండాల్సిందే. సరిగా నిద్ర లేని వారికి రోగాలు చుట్టూముట్టే అవకాశాలే ఎక్కువ. దీంతో నిద్రను నిర్ణక్కుం చేయకూడదు. రాత్రుళ్ల మేల్కొన్ని ఉంటూ నిద్ర పోకపోతే దాని ప్రభావం ఆరోగ్యం మీదే పడుతుంది. వేళకు తిండి, నిద్ర లేకపోతే జీవనం సాధీగా సాగదు. నిద్ర లేని వారిని వ్యాధులు దరిచేరడం భాయమే. దీంతో నిద్రను ఎప్పుడు కూడా అప్రథా చేయకూడదు. మనిషి జీవితమే సగం నిద్రలో గడిచిపోతోంది. ఈ నేపథ్యంలో నిద్రకు ఉన్న ప్రామణ్యతను గుర్తించి రాత్రుళ్ల త్వరగా పడుకుని త్వరగా లేస్తేనే ఆరోగ్యంగా ఉంటాం. నిద్ర పోయే సమయంలో తింటూ తీసే సమయంలో నిద్ర పోతే ఆరోగ్యం దెబ్బతింటుంది. ప్రతి మనిషి సగటును 7-8 గంటలు నిద్ర పోవాల్సిందే. లేదంటే వ్యాధులు దరిచేరే ప్రమాదం పొంచి ఉంటుంది. రాత్రుళ్ల సరిగా నిద్ర పోకుండా తెల్లవార్లు మేల్కొన్ని ఉండటం వల్ల రోగి నిరోధక వ్యవస్థ దెబ్బ తింటే మనుగడ కష్టమవుతుంది. అందుకే నిద్ర పోడానికి కేటాయించిన సమయంలో నిద్రకు ప్రాధాన్యం ఇప్పాలే నిద్రకు మన పూర్వీకులు అంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వడంతోనే వారికి ఎలాంటి రోగాలు లేకుండా జీవించారని తెలుస్తోంది. సరైన నిద్ర లేకపోతే మధుమేహం, రక్తపోటు, గుండెపోటు వంటి జబ్బులు వచ్చే అవకాశం ఉంది. అన్ని జబ్బులకు నిద్ర పరిపూర్వమని షైద్య నిపుణులు చెబుతున్నారు. నిద్రను అలక్కుం చేయకుండా సరైన సమయంలో నిద్ర పోతే ఇబ్బందులు ఉండవని సూచిస్తున్నారు. తిండి ఎంత బలమో నిద్ర కూడా అంతే ముఖ్యమని తెలిసిందే. ప్రసుత కాలంలో యువత తెల్లవార్లు మేల్కొన్ని ఉంటూ పొద్దంతా నిద్రపోతూ బద్దకస్తులుగా మారుతున్నారు.

ಭಾರತ ಭ್ಯಾತ್ತಿನ ಚಾಟಿನ ಅಬ್ಬುಲ್ ಕಲಾಮ್..

మీ పిల్లలు అల్లి చేయకుండా స్వల్పంటగా ఉంటున్నారా..? అయితే జాగ్రత్త!

ఇంట్లో పిల్లలుంటే ఆ సందడే వేరు. వారి అల్లరి చేప్పలతో చిలీకెలో ఒత్తిడిని మాయం చేస్తారు. అయితే కొంతమంది చిన్నారులు అల్లరి చేయకుండా.. చాలా క్రమశిక్షణతో ఉన్నట్టగా కనిపిస్తారు. పిల్లలకు క్రమశిక్షణ నేర్చడం మంచిదే కానీ.. మరీ ఎక్కువ క్రమశిక్షణతో ఉంటూ.. ఎవరితోనూ మాట్లాడకుండా.. గౌడవ చేయకుండా ఉంటే మాత్రం ప్రమాదమని నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. చిన్నారులు సంభాషణలకు దూరంగా ఉంటుంటే ఓ కంట కనిపెట్టాలని నిపుణులు సూచిస్తున్నారు.

చిన్నారులు ఏది చెప్పినా వినకుండా.. పెద్దలకు దూరంగా ప్రాధాన్యమివ్వమని నిపుణులు చెబుతున్నారు..

సేకరించే కూడి లొను ఉన్న రాటింగు రథింకడం ఉద్దేశం !

வாலூ வெட்டும் தினி லாக்கு ரத்திச்சூ ஸ்வந்தன்..!

తీసుకుని వాటిని వినియోగించాలి. లేదంటే వ్యక్తి జీవితంపై ప్రతికూలమైన కొన్కణి కుర్చు అనే కుర్చు లేకపోవడిని తేలు చేయి. లేకపోవడిని తేలు చేయి.

కొంతమంది విచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తుంటారు. దేవుడిపై విపరీతమై విశ్వాసం కారణంగా...మెడ, చేతులకు దేవుడి చిత్రాలతో ఉన్న లాకెట ధరిస్తుంటారు. జ్యోతిష్య శాస్త్రం ప్రకారం దేవుడి లాకెట్ ధరించడం సరైనదేనీసా...ధరినే ఎలాంటి నియమాలు పాటించాలో తెలుసుకుండా మన దేశంలో ప్రతి అంశానికి మతపరమైన భావాలు జోడించబడు ఉంటాయి. భవగవంతుడు ఎలిప్పుడూ తోడుగా ఉంటాడు నమ్ముతుంటారు. చాలామంది దేవుడిపై ఉన్న విశ్వాసం కారణంగా మెడ, చేతులపై దేవుళ్ళ చిత్రాలు ఉన్న లాకెట్లు ధరిస్తుంటారు విశ్వాసంతో ధరించే ఈ లాకెట్లు శాస్త్రయింగా స్వర్ణవేనా..? శాస్త్రకరం.. ప్రతిది ఒక వ్యక్తి జీవితంలో సామకూల, ప్రతికూ ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది. మెడలో, చేతులకు దేవుడి లాకెట్లు పూ గొలుసులను దరిస్తుంటారు. కొన్ని వాస్తవాలను పరిగణించిని

క్రమబద్ధికరణపై ఆనల చిగురింత

ముక్కే కదా అని వటలేన్...

ప్రా., తల్లడ: రెండు బోర్డు వేసినా పదలేదు. సమిపంతోని చెరువు నుంచి మొట్లకోతో నీటినందిస్తున్నారు. సరైన నిర్వహణ లేక మొక్కలు ఎండుతున్నాయి. వనం కళ తప్పింది. ట్రాక్లు దెబ్బతిన్నాయి. పల్లె ప్రకృతి వనం కొజిఱ్ల మండలం సింగరాయపాలంటోనిది. అందమైన పూల మొక్కలు, వాకింగ్ ట్రాక్, ఇతర సదుపాయాలున్నాయి. ఈ వనాన్ని గతంలో మంత్రి కేటీఆర్ సైతం అభినందించారు. ప్రతిరోజు మొక్కలకు నీరు అందించడం, నిర్వహణను వర్యవేచ్చించడంతో అందంగా ఉండి స్థానికులకు ఆఫ్సోదకరంగా మారింది. ప్రభుత్వం ప్రతిష్ఠాత్మకంగా చేపట్టిన పల్లె ప్రకృతి వనాలు జిల్లాలో కొన్నిచోట్ల ప్రభసు కోల్పోతున్నాయి. చేతికూచ్చిన మొక్కలు ఎండుతున్నాయి. నిర్వహణ తీరు బాగుస్నుచోట్ల ఆఫ్సోదకరంగా కనిపిస్తున్నాయి. నిర్వహణకు గత రెండేళ్ళ నుంచి నిధులు రాకపోవటు సమస్యగా మారింది. వేసవి మండులెండల నేపథ్యంలో మొక్కలు ఎండకుండా నియంత్రించే అంశంపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించాల్సిన అవసరం ఉంది. పల్లె ప్రకృతి వనం ఏర్పాటుకు స్థల లభ్యత లేకున్న కొన్నిచోట్ల దూతల జోద్యంతో నేకరించి అందుబాటులోకి తెచ్చారు. అరెకరం, ఎకరం, కొన్నిచోట్ల రెండెకరూల విస్తీర్ణంలో ఏర్పాటు చేశారు. ఎకరం విస్తీర్ణంలో ఉంటే నాలుగు వేలు, అరెకరం ఉంటే రెండు వేల వొప్పున మొక్కలు నాటారు. మెజాప్టీ పంచాయతీలు కడియం నుంచి అధిక మొత్తం వెచ్చించి మొక్కలు కొనుగోలు చేశారు. చిన్న పంచాయతీలు సైతం ఇందుకోసిన రూ. 2 లక్షల కేటాయించారు. కొన్నిచోట్ల ప్రభుత్వ సర్వరీల్లో వాటినే ఏర్పాటు చేశారు. మొత్తంగా మొక్కలు, ఫెన్సింగ్, మట్టి, ట్రాకింగ్ పంటి సౌకర్యాలకు ఒక్కో వనానికి రూ. 5-8 లక్షల వరకు భర్పయింది.

మెదటి రెండేళ్ళ కాలంలో నిర్వహణకు ఉపాధి నిధులు కేటాయించారు. ఫైనీంగ్, గేట్లు, ఇతర బోర్డుకు నిధులు ఈజెప్సన్ నుంచి వెచ్చించారు. వాచర్సన్ ఏర్పాటు చేసి ప్రతి నెలా రూ. 7-8 లేదా ప్రతి నెలా ఉ పాధి పథకం నుంచి అందించేవారు. గత ఏప్రిల్ నుంచి నిర్వహణ బాధ్యతలను గ్రామపంచాయతీలకు పూర్తిస్థాయిలో అపుగించారు. పంచాయతీలే వేతనాలు చెల్లిస్తున్నాయి. నిధుల లేమితో బాధపడుతున్న వాటికి ఇద్ద భారంగా మారింది. బ్రెజరీ వద్దనే నెలల తరబడి నిధులు మూలుగుతుండటంతో సవార్గా మారింది. మొత్తంగా నిధుల లేమి, నిర్వహణలో నిర్విత్త, నీటి కొరత వంటి సమస్యలతో కొన్ని వనాల్లో పచ్చదనం క్రమేపీ కనుమరుగువుతుంది. ఇప్పటికే ఎండలు మంచుతున్న నేపథ్యంలో మొక్కలు ఎండిపోతున్నాయి.

రెండు పండలాల వారథికి మోక్షమెన్నది?

ଓଡିଆର୍ ପତ୍ରିଲ୍ୟ ଦାହାଂ କେକଳୁ

ବେସନ୍ତି ମୁଂଦେ ନୀଟି କୋସଂ ପରୁଗୁଲୁ

ప్రకృతి వనం.. ఆహ్లాదం కనం

పంచాయతీ ట్ర్యాంకుల ద్వారా నీరందిస్తున్నా ఈ ప్రక్కియ సక్రమంగా లేదు. పంచాయతీ సిబ్బందిపై పర్శవేష్టు ఉండడం లేదు. కొన్ని మొక్కలకు నీరు వట్టి, మరికొన్నింటిని వదిలేస్తున్నారు. ముందు భాగంలో పచ్చదనం కనిపిస్తున్డగా, వెనుక భాగంలో ఎండిపోయిన మొక్కలు దర్జనమిస్తున్నాయి. వసాల్లో ఎండిన కొమ్మలు వేరు చేయడం లేదు. కాలిబాటల్లో చెత్తాచెదారం దర్జనమిస్తోంది. జిల్లాల్లో ప్రక్కాతి వనాల్లో సుమారు 12లక్ష మొక్కలు నాటారు. నిర్వహణ తీరు బాగా ఉన్నచోట కనువిందు చేస్తున్నాయి. మొక్కలు ఎదిగి మానులను తలపిస్తున్నాయి. కానీ విటిల్లోకి జనాలు ప్రవేశించి సేదతీరే అవకాశం లేకుండా పోయింది. పంచాయతీ అధ్వర్యంలో సందర్భకుల కోసం బల్లలు, నడక దారులు ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉన్నా అవి కనిపించడం లేదు. పాలకవర్గాలు ప్రక్కాతి వనాలకు గేట్లు ఏర్పాటుచేసి తాళాలు వేసి ఉంచుతున్నారు. జూలూరుపాడు మండలంలో 24 ప్రక్కాతి వనాలు ఏర్పాటు చేశారు. అయిదింటి అనవాళ్లు కనిపించడం లేదు. ఇంకోపుక్క గుండ్రుపేరు, పాపకొల్లు, జూలూరుపాడులోని మెగా ప్రక్కాతి వనం, పడమచినిర్సాపురంలోని ప్రక్కాతి వనాలు కనువిందు చేస్తున్నాయి. పినపాక మండలంలోని సీతారంపురంలో మొక్కలకు ట్ర్యాంకు ద్వారా నీరు పోస్తున్నా సక్రమంగా అందడం లేదు. మరోవైపు ఈ మండలంలో నాలుగు మెగా వనాలున్నాయి. విటిలో పాతరెడిపొలెంలో 10వేల మొక్కలకు 2, 3 వేల మాత్రమే కనిపిస్తున్నాయి. చంద్రగొండ మండలంలో 14 వల్ల ప్రక్కాతి వనాలు ఉండగా, తుంగారం, రేపల్లివాడలో అధ్యానగంగా ఉన్నాయి. అనేకచోట్ల బల్లలు కూడా ఏర్పాటు చేయలేదు. బూర్గంపాడు మండలంలోని అనేక వనాల్లో ఎండు కొమ్మల్ని కత్తిరించడం లేదు. ట్రాక్లు ఉన్నా ఎండిన ఆకులు, కొమ్మలతో అపరిపు భ్రంగా కనిపిస్తున్నాయి. ఆళ్లపల్లి మండలం అడవి రామవరం ప్రక్కాతి వనంలో మొక్కలకు నీటి సౌకర్యం లేదు. ఆళ్లపల్లిలో మెగా ప్రక్కాతి వనంలో నీరందించేందుకు జనరేటర్సు ఏర్పాటు చేశారు.

అద్దె భవనాలు.. అన్ని సమస్యలు!

కరీంనగర్: నెలకు రూ. 1.30 లక్షల అదైతో ప్రైవేటు భవనంలో నిర్వహిస్తున్నారు. ఇటీవల భవనం పైనుంచి పదో తరగతి విద్యార్థిని దూకి అత్యుచ్ఛాయత్వానికి పొలార్డింది. గతంలో సిబ్బంది ఒకరు విద్యుదాఘాతానికి గురై తీపంగా గాయపడ్డారు. 5/2 మంది పారశాల్ ఇంటర్ విద్యార్థులు అరకొర వసతుల మర్యా చదువుకుంటున్నారు. బిడి పక్కనే మురుగు నిల్వతో దుర్మాసన వస్తోందని విద్యార్థులు ఆవేదన వుకం చేసున్నారు. చుట్టూ రకణ చరులు చేపట్లాని భవన యజమానికి

పలుసార్లు చెప్పినట్లు ప్రిన్సిపల్ సొజన్య తెలిపారు. జిల్లాలో ఈ రెండు గురుకుల పారశాలలే కాదు అన్ని చాలా గురుకులాలకు సాంత భవనాలు లేకపోవడంతో విద్యార్థులకు ఇబ్బందులు తప్పడం లేదు. ఎల్ఎండీలోని బాలికల గురుకుల పారశాలకు మాత్రమే సాంత భవనం ఉంది. మిగతా అన్ని చోట్ల అద్ద భవనాల్లోనే అరకొర వసతుల మధ్య నిర్వహిస్తున్నారు. గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో పేద%రి% విద్యార్థులకు ఉన్నత విద్య అందించాలని వీటిని ఏర్పాటు చేసిన ప్రభుత్వం వసతులు కల్పించడంలో శ్రద్ధ మాపించడం లేదు. ప్రభుత్వం మరోసారి అదనంగా జిల్లాకు ఒక గురుకులం చోపున విద్యాసంవత్సరం మధ్యలో మంజారు చేసింది. ఉమ్మడి కరీంనగర్ జిల్లాలో 13 బీసీ బాలురు, 13 బాలికల గురుకులాలు నిర్వహిస్తున్నారు. 5వ తరగతి నుంచి పదో తరగతి వరకు ఒక తరగతికి 40 మంది విద్యార్థులు ఉండగా రెండు సెక్షన్లు కొనసాగుతున్నాయి. ఇలా ఆరు తరగతులకు 12 గదులు అవసరం. ల్యాభ్లు నిర్వహణ, స్ట్రేట్ రూం, కార్యాలయ గది, వంటశాల, డైనింగ్ హాల్ పీటిన్సింటీకీ గెదులు అవసరం. వసతుల్కే ఇబ్బందులు పడుతుండగా జిల్లాలోని 13 పారశాలల్లో ఇంటర్ వరకు అవ్వేద్ని చేశారు. దీంతో సమస్యలు రెట్లింపయ్యాయి. తరగతి గదులతోపాటు ల్యాభ్లు, కార్యాలయ గది, స్ట్రేట్ రూం అదనంగా కావాల్చింది. స్నేహాల గదులు, మరుగుదొడ్లు, ఇతర వసతుల్కే విద్యార్థులకు ఇబ్బందులు తప్పడం లేదు. 2019లో ఏర్పాటు చేసిన వీటికి ఫర్మీవర్

మళ్ళీ నక్కలీ వితనాల దండా!

కాగజీనగర్ : ఒకవైపు ప్రభుత్వాలు నకిలీ విత్తనాలతో అన్నదాతలు మౌనపోకుండా ప్రశ్నలు తీసుకుంటోంది. ఈమేరు పంట సాగులో కీలకమైన విత్తనాలటై క్యూలర్ కోడ్ తప్పనిసరి చేస్తూ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. అయినప్పటికీ దళారులు నకిలీ విత్తనాల దండాను కొనసాగిస్తున్నారు. ఆదిలాబాద్, కుమురంభీం జిల్లాల్లో ఎక్కువగా పత్తిని సాగుచేస్తుంచారు. దీన్ని ఆసుగా చేసుకుని దళారులు నకిలీ దండాను మొదలుపెట్టారు. ఈక్షకమంలో ఇదీవల నకిలీ పత్తి విత్తనాలు రవాణా చేస్తూ రామగుండం టాస్ట్ఫోర్స్ పోలీసులకు పట్టబడిన ఘటనలో ముఖ్య సూత్ర ధారులపై వారు ఆరా తీస్తున్నారు. గతంలో సరఫరా చేసిన వారి పొత్త ఉన్నట్లు పోలీసుల ప్రాథమిక విచారణలో తేలింది. ఆంధ్రప్రదేశ్, గుజరాత్, కర్ణాటక రాష్ట్రాలకు చెందిన పలువురు దళారులు ఆయా సీజన్స్కు ముందే కాగజీనగర్, మంచిర్యాల, చెల్లంపల్లిలలోని పలు లాష్ట్సిగులలో బస చేస్తున్నారు. జిల్లాలోని మారుమూల మండలాలైన పెంచికలీటు, డెజ్సురు, చింతలమానిపల్లి, నెన్నెల, తాండూరు, వేముపల్లి, చెన్నొరు తలికర మండలాల్లో సన్స్ ఏజెంట్లను నియమించుకుంటున్నారు. వారి ద్వారా నకిలీ విత్తనాలను సరఫరా చేస్తున్నారు. ఇప్పటికే పలువురు దళారులతో మంతనాలు జరిపి, వీటి పంచిటీ ప్రారంభించినట్లు తెలిసింది. వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి నకిలీ పత్తి విత్తనాలు, నిషేధిత గడ్డిమందును పలు వ్రైట్టులు ట్రాన్స్ఫోర్మర్లు, కొబ్బరిబోండాల రవాణా లారీల్లో దిగుమతి

చేస్తున్నారు. కుమురంభీం జిల్లా, మహబూబ్ నగర్ పట్టణాలోని దళారులు గోదాంలను ఏర్పాటు చేసుకొని నిల్వ చేస్తున్నారు. ప్రధానంగా రాత్రి, వేకపజ్జమమును వాహనాల్లో ఆయా మండలాల్లోని సస్య ఏజెంట్లకు సరఫరా చేసి, తమ దండాను రఘుస్వాంగా కొనసాగిస్తున్నట్లు సమాచారం. నకిలీ విత్తన, నిషేధిత గడ్డి మందులను వాతిచే భూమి సారం తగ్గిపోతుంది. దీంతోపాటు తెరుతులు క్యాస్సర్ బారిన పడే ప్రమాదం ఉంది దిగుబడులు సాధించవచ్చునని భావించి పలువురు కొనుగోలు చేసి విక్రయిస్తున్న వారిని మినహ అనలు సూత్రధారులను పట్టుకున్న రాఖలాలు లేవు. ఆయా శాఖల అధికారులకు అనలు వ్యక్తులు తెలిసినప్పటికీ 'మాములు'గానే వదిలి వేస్తున్నట్లు అర్థపణలున్నాయి.

చుట్టూ ప్రహారి.. సర్వారు భూమి హరి

ఆసిపోబాద్ : ఏకంగా క్వారీ స్థలాలనే కబ్బడి చేస్తున్నారు. మొరం కంకర క్వారీలు కొనసాగిన 42 ఎక రాల ప్రభుత్వ భూమిపై కబ్బడారుల కన్నుపడింది. దశాబ్దం పాటు అక్కడ ఆయా క్వారీలుగా కొనసాగా.. ప్రతి నెలా లీజుకు తీసుకున్న వారు గనులశాఖకు రూ. 25 వేల రుసుం చెల్లించారు. గడువు ముగిసిన అనంతరం ఇక్కడ తప్పకాలు నిలిచిపోయాయి. తదనంతరం ఈ స్థలాలచుట్టూ ఏకంగా ప్రహరీ నిర్మించి హాద్దులు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. నాలుగు ఎకరాల వరకు సరాద్రీ స్థలాలు కబ్బడకు గురవుతున్నా.. సంబంధిత ఆధికారులు

